

AMSTERDAM
Oredništvo in uprava:
Ljubljana,
Selenburgova ulica št. 6/II.

DELAVSKA

Izhaja vsak četrtek.

Člani posamezno št. 1 Din,
osebno Din 3.—, celoletno
Din. — Za člana izveš
po 60 para.

Glasi po dogovoru.

Dopisi morajo biti frankirani
in podpisani, ter opremljeni
s štamp. pečene organizacije.

Rokopisi se ne vračajo.
Reklamacije se poštnine
proste.

Glasilo Strokovne komisije za Slovenijo. (Pokrajinski odbor GDSJ.)

Naval reakcije in naša obramba.

Večkrat smo že opozarjali v pisani in govornici besedi na vedno hujši pritisk, ki ga izvaja reakcija na delavstvo. Rekli smo, da obstoja resna nevarnost, da bo izgubilo delavstvo vse pridobitve povojne dobe, in da se politične gnotno na tako nizko stopnjo, kakor ni na njej še nikdar bilo. V naslednjem bomo pokazali vse to v številkah in prosimo, da si čitatelji te številke dobro prečtajo, čeprav vemo, da številke niso zabavno čtivo. So pa edino čtivo, ki slika danes, v dobi, ko mislijo nekateri, da obstoja višek delavske politike v zavijanju in lažeh, z neiprosno resnico dejstva.

Kaj kažejo številke?

Strokovna komisija je izračunala za nekatere stroke, kako bi se gibale delavske plače, ako bi bilo plačano delavstvo v življenjskih potrebščinah tako, da bi nas goljufiva vrednost denarja, ki je vsak dan drugačna, ne mogla varati.

Pri teh računih preiskujemo, koliko odstotkov življenjskih potrebščin si je mogel delavec ob raznih časih s svojo plačo kupiti. Pri tem smo računali, da je potrebna za življenje lista množina živil, ki je bila navedena svoj čas v skroju vseh kovinarskih mezdnih pogodbah, ko se je vpeljal takozvani indeksni sistem.

Delavec, ki zasluži ravno za ta živila, zasluži po našem računu 100 odstotkov življenjskega minima. Delavec, ki zasluži dvakrat toliko, zasluži n. pr. 200 odstotkov življenjskega minima. Delavec, ki ne zasluži niti 100 odstotkov, ne zasluži niti za hrano, vsaj ne pošteno hrano. Življenjski minimum, kakor z njim tu računamo, ni isto, kakor eksistenčni minimum. Zakaj tu izdatkov za obleko in stanovanje sploh ne vpoštevamo. Zato bi moral biti zaslužek večji, kakor izdatki za življenjske potrebščine. On bi moral znašati več nego 100 odstotkov življenjskega minima. Kako pa je v resnici? Pred nami leži statistika, ki preračunava na ta način povprečne normalne plače dveh naših najvažnejših strok, to je kovinarjev in rudarjev.

Po tej statistiki so se gibale plače naših kovinarjev in rudarjev tako le:

Zaslužek rudarjev in kovinarjev je znašal izražen v izdatkih, potrebnih za življenjske potrebščine odstotkov:

Pri kovinarjih:

Leta	1914	1919	septembra	1920	april	1920	september	1921	april	1921	september	1922	april	1922	september	1923	april	1923	september
od — do	101% — 211%	62% — 208%	54% — 180%	62% — 190%	67% — 195%	65% — 179%	65% — 134%	58% — 129%	55% — 123%	59% — 128%									

Pri rudarjih:

Leta	1921	april	1921	september	1922	april	1922	september	1923	april	1923	september
od — do	70% — 110%	65% — 100%	55% — 85%	55% — 75%	50% — 70%	55% — 75%						

Iz teh števil se vidi, kako naše plače stalno padajo.

V teh številkah pa je povedano tudi to, da je izročeno delavstvo zlasti

od listega časa naprej skoro na milost rastočemu nasilju reakcije, ko je izgubilo svojo politično moč in ko se je začelo politično cepiti. Od takrat je udarjeno delavstvo na vseh frontah.

Prihajali so, prihajajo in bodo prihajali med delavstvo ljudje, ki bodo trdili, da je to samo zato tako, ker je taktika naših strokovnih organizacij slaba. Treba je le, — tako pravijo, novih radikalnih smeri, pa bo bolje. Tako se trdi.

Zgornje številke pa kažejo s tako prepričevalnostjo, s tako jasnostjo, da so vse to le prazne besede, le prosta laž, da mora vsako tako govorjenje — umolkneti.

Rudarje vodi že par let organizacija te nove smeri. Številke, kakor jih zgoraj objavljamo, pa nam kažejo, da nas nove smeri ne bodo rešile, ampak solidno delo in predvsem — enotnost.

Resnica je ta, da je delavstvo tu in tam tepeno, da je tepeno tam, kjer je šlo za novimi smermi še za spoznanje bolj, nego tam, kjer je ostalo pri preizkušenih starih metodah, vse drugo pa je demagogija in prosta laž.

Napredovanje delavstvu sovražnih sil pa se ne kaže samo na polju mezdne politike, ampak na vseh poljih socialne politike.

Že v zakonjene določbe zakona o zaščiti delavcev ostajajo le na papirju. Bolniško zavarovanje, ki so ga upravljali v stari Avstriji do dveh tretjin delojemalci (delavci) se je izročilo odločilnemu vplivu delodajalcev, vplivu, ki prihaja zlasti še zato do veljave, ker nastopajo v tozadevnih zastopih zastopniki podjetnikov enotno, zastopniki delavcev pa se med seboj prepirajo.

Zato ni čudno, da se pojavljajo v mesčanskih listih glasovi, ki zahtevajo z neprikrito nesramnostjo, da je treba iztrebiti tudi iz administracije teh zavodov zadnje sledove, ki pričajo, da so bili to nekdanji zavodi, ki jih je upravljalo delavstvo prijazno uradništvo. Tako napreduje reakcija na celi črti.

Človek bi pričakoval, da bo delavstvo v ožgled vsemu temu strnilo svoje bojne vrste, da bo ojačalo svoje obrambne postojanke. A ničesar od vsega tega ni opažati.

Nikjer ni opažati podvojene požrtvovalnosti, ampak ravno nasprotno.

Naši obrambni prispevki ne dohajajo draginje, pa tudi ne plač.

Draginja se je povišala 90 krat, plače 60 krat, povprečni prispevki ene naših najboljših organizacij pa 33krat! Pred vojno je znašal povprečni tedenski prispevek 40 vinarjev, zdaj znaša 13 vinarjev v zlatu!

Kako je mogoče potem s tem gospodarit in vzdrževati najtežje navale, si lahko vsak sam predstavljal. Časi so taki, da bi se morali strniti vsi resni delavski zaupniki v trdno enotno bojno vrsto, in da bi s skupnimi močmi pojasnjevali, da udarja padanje denarne vrednosti delavstvo od vseh strani: Da pomeni na eni strani padanje denarne vrednosti ogroženje gnotne eksistence delavstva; da pomeni na drugi strani tudi zmanjšanje obrambnih sredstev delavstva, ki bi se morala v takem položaju povečati, ne zmanjšati.

Tako pa je odprna sila padla v razmarju 40 proti 13!

To se mora spremeniti!

Mi smo že v predzadnji številki zapisali, da bomo morali napraviti za prispevke in izdatke naših organizacij normalni proračun v zlatu.

Tak proračun bi moral izgledati približno tako-le:

Tedenski prispevek	29.41 zlatih para.	Izdatki zlatih par
Podružnici		2.94
Podpore		5.—
Plače		3.20
Plačniški stroški		1.50
Shodi		2.44
Delegacije, strokov. komisija		1.33
Strokovni list		4.—
Bojni fond		8.—
Razno		1.—
		Skupaj 29.41

Ako primerjamo te izdatke z onimi, ki so bili objavljeni v predzadnji šte-

vilki (s predvojnimi izdatki), — bomo videli, da so vsi izdatki nižji, nego pred vojno, celo osebna režijska.

Vkljub temu pridemo na ta način do povprečnega prispevka 5.29 Din na teden (1 zlata para je danes enaka 18 par v papirju)!

Tistim, ki se jim zdi to nezasišano visoko in nemogoče, moramo povedati: Pred vojno so bili prispevki še dokaj višji!

In še to moramo reči: Ako iz števil nismo v stanu izvajati na noben način potrebnih sklepov, potem se moramo vsaj tega zavedati, da iz malo moke ne mora biti veliko kruha.

Zavedamo se, da je težko razširjati to spoznanje. A razširjati se mora. Le ako bodo naši zaupniki to delo dovršili, — bodo položili temelj za solidno delavsko obrambno organizacijo. Druge poti ni!

Vkljub temu pojdemo po začrtani poti.

V 21. številki našega lista smo naslovlili na naslov naših neodvisnih daljši članek, ki smo ga zaključili z besedami: Velikih dejanj, poštenega in iskrenega postopanja si želimo in delavski pokret pojde svojemu ozdravljenju nasproti. Ne varajmo se! Proletariat se bo zbral končno okrog poštenega in iskrenega postopanja, okrog ljudi, ki bodo kakor pravi bron. Takih ljudi iščemo tudi na drugi strani, sami pa pojdemo brez ozira na vse, svojo — ravno pot do konsolidacije.

Prvi korak do konsolidacije smo videli v tem, da se nehamo medsebojno neopravičeno blatiti in da pomagamo stvariti na ta način ozračje zaupanja, ki je predpogoj za vse drugo.

Kot drugi korak smo si mislili kooperacijo pri mezdnih gibanjih in drugih skupnih akcijah, še predno pridemo do organizacijske spojitve, ki ne more biti odvisna samo od nas.

Kot tretji korak smo predvidevali organizacijsko spojitve, ki mora priti z našim sodelovanjem ob svojem času, ako sta izpolnjena prvi in drugi pogoj in ako se je gibal politični razvoj okrog nas v paralelni smeri.

Isto ponavljamo po toliko neveselih izkušnjah še sedaj.

To je pot, po kateri bomo mi hodili, pa naj dela druga stran, kar hoče. Ta druga stran vodi žal politiko neiskrenosti, laži in varanja. Človeku se zdi nemogoče, da bi moglo obstojati veliko delavsko gibanje, ki se hoče le s temi metodami uveljaviti — in vendar je tako.

Neverjetna politika je to, nezasišana so njena navodila!

Kakor prihuljena mačka se ima vtihtopiti organizacijska celica te politike v vse organizacije, tudi v delavske, v edinem namenu, da najde zatočišče, odkoder more skočiti v trenutku najtežje boja organizaciji, ki ji pudi gostoljubje, za vrat.

Takega zaveznitva in take organizacijske enotnosti smo postali trudni. Zato se je začelo proti nam ogabno bombardiranje z zavijanjem in lažjo. — Takih zavijan in laži je v neodvisnem tisku zadnji čas vse polno. Tisti, ki te vesti priobčujejo, jih priobčujejo v polni zavesti, da lažejo in obrekujejo.

Tako se nam zadnji čas po vsem neodvisnem tisku očita, da denunciramo neodvisne organizacije in zaupnike politiki.

Tisti, ki to pišejo, vedo, da je to — zlobna laž.

Zadnjič so v nekem neodvisnem listu pisali, da je trdil s. Eržen iz Maribora na nekem zborovanju, da je treba vporabiti proti temu listu Zakon o zaščiti države. — Mi smo jih vprašali, na kaj opirajo to zobno laž, ko je vendar nam, ki smo bili na tistem zborovanju navzoči, znano, da s. Eržen v resnici ni omenil ne tega lista, ne Zakona o zaščiti države.

Odgovorili so, da niso bili navzoči in da so napisali to le zato, ker je s. Eržen rekel, da se moramo začeti tudi mi brigati za mladino in da jo moramo iztrgati pogubnemu vplivu teh ljudi.

V zadnji številki »Glasa Svobode« obrekujejo dalje in trdijo, da je dejal tajnik Strokovne komisije s. Uratnik na Jesenicah, da je treba uničiti s. Koširja na Jesenicah s policijo vkljub temu, da so dobili že prej natančne podatke, da ni na tem niti trohice resnice. V resnici je govoril tajnik Strokovne komisije na Jesenicah približno to, kar smo napisali v članku »Resna in otročja mezdna politika«. K zaključku pa je še dejal: Po vsem postopanju s. Koširja se bo morala kovinarska organizacija resno vprašati, ali ji taki člani, kakor je s. Košir kaj koristijo in če ni bolje, da pretrga stike s takimi ljudmi.

V »Glasu Svobode« čitamo, da se to pravi, da se bo izročilo Koširja policiji.

Takih, enako neutemeljenih obrekovanj po neodvisnem tisku kar mrgoli. Oni imenujejo to »ofenzivo« in »taktiko«.

Vsa neodvisna »taktika« gre zadnji čas za tem, da pokažejo delavstvu, da smo mi razdirači, ki nočemo enotnosti, čeprav je po takem postopanju vsaka enotnost nemogoča. Vsa njihova taktika gre za tem, da bi delavstvo preverili, da se opirajo naše organizacije na pomoč policije. — Da bi dobili dokazov za to, jemljejo s silo zastave, inventarne predmete in druge stvari, ki niso njihova last, jemljejo z najprejdenjšim obrekovanjem čast in dobro ime, — vse z namenom, da bi nas prisilili, da bi izročili ljudi, ki tako postopajo sodnji in da bi mogli potem kričati, da so ti ljudje mučeniki. Oni računajo na to, da delavstvo ne razume, da je med navadnim obrekovalcem, tatom in roparjem. — in političnim preganjancem ogromna razlika.

Nam je osebno vseeno, če nas blagotvornost, ki nas ne morejo zadeti. Zato pa nam je, da se najdejo organizacije, ki pravijo, da so delavske, a postopajo v teh za delavstvo težkih časih tako.

Kdor je zasledoval naše debate z neodvisnimi, temu ne bo težko soditi, kje je v tem boju, poštenje in kje ga ni.

Dejstvo je, da imamo opraviti tu s čini, ki zidajo zavestno na zavijanje in laž. To dejstvo je v resnici prazno. Ne radi nas, ampak radi pokreta, ki se nahaja v stanju, ko morajo stopiti na branik močje, ki bodo kakor bron. Ko pa smo potrkali na kovino, nismo našli ene same duše, ljudi med mladino ne, ki bi pela kakor bron. Našli smo cinične duše, ki zidajo vse svoje zamisli na proste laži.

Z osebno nepoštenimi ljudmi pa ne bomo zidali. Z osebno nepoštenimi ljudmi ne bomo skupaj razpravljali o

skupni borbi za velike cilje proletariata.

Zakaj osebno nepoštenih ljudi se na razpolago vsakemu kupeu. Zato se jim bojimo zaupati usodo proletariata.

Te izkušnje bodo imele za posledice, da bomo smatrali vse skupne akcije med nami — zaenkrat pač za preuranjene.

Vkljub vsemu temu v našem listu ne bomo šli iz poti, ki smo si jo začrtali kot svojo taktiko napram neodvisnim.

Mi vztrajamo pri svojem načrtu in bomo delali za konsolidacijo i pokreta naprej.

Ce se nahaja na drugi strani vendar se kdo, ki se mu bo ofenziva laži za gnjusila, ga bomo pozdravili kot človeka, ki je bil dovolj močan, da je vstal iz močvirja, iz kojega, kakor je videti, ni rešitve.

Borba za življenje.

Gigantski boj, ki ga bijejo rudarji s Trboveljsko premogokopno družbo že sedmi teden, prehaja v odločilno fazo. Oba nasprotnika sta se takorekoc zaklela, da nihče izmed njiju ne odneha. Družba računa s tem, da se ji odpro, ako se ji sedaj posreči streti odporno moč delavstva, neizčrpni viri dobička, in da s tem možnost za brezmejno izkoriščanje delavstva za dobo mnogih let. A delavstvo se na drugi strani te družbine nakané tudi dobro zaveda.

Ono ve, da se bo, ako v tem boju podleže, njegov sedanjí nevdržni položaj še stokrat poslabšal. In to ne samo v gospodarskem, ampak tudi v socialnem oziru. Zakaj družba in sploh vsa buržoazija ve, da se delavstvo ne bo vedno zadovoljevalo z drobtinami, ki padejo s kapitalističnih miz, v obliki majhnih mezdnih poviškov, temveč da bo tudi ono zahtevalo socialno zakonodajo, ki bo morala biti takšna, da bo postavila vse one sloje, kateri so danes še samo objekt izkoriščanja v očeh kapitalistov, na ono stopnjo človeške družbe, v kateri se mora vsako izkoriščanje človeka nad človekom prenehati.

V tem boju se jasno vidi, s čim ima delavstvo računati in da se nahaja v boju za svoj obstanek. Mnogo ima delavstvo prijateljev v mirni dobi v obliki raznih lepih programov, ki imajo predvsem namen delavstvo odvesti od pravega razrednega boja v korist kapitala in na škodo njega samega. Danes vidimo, da so ravno tisti činitelji, ki so sedeli prej v vladi ali pa še sede v vladi, in ki imajo vedno, kadar se gre za

utrditev njihovih postojank s pomočjo delavske nezavednosti, polno dobrot na ustih za delavstvo, ko pa dosežejo svoj cilj, jim je pa blagor delavstva in njihovih družin deveta briga. Mi vidimo, da se danes ne zgane vlada, ki celo pravi, da so zahteve delavstva pretirane, in da bi potem ona istih poviškov ne mogla dati rudarjem državnih rudnikov. Tukaj ima torej delavstvo jasen dokaz, da vlada nima moči, da bi preprečila vedno naraščajoči val draginje, istočasno pa omejila brezmejno izkoriščanje delovnega ljudstva od strani veržnikov in oderuhov, temveč stoji sama na stališču, da delavstvo ne sme dobiti tega, kar je za njegovo eksistenčni ostoj neobhodno potrebno. Ne je to? Z oboroženo silo in prepovedjo zborovanja stoji ona direktno na strani Trboveljske družbe, ter ji s tem omogočuje streti boj tistih lačnih trpinov, ki z delom svojih rok vzdržujejo to državo, proti onim, ki izkoriščajo in uničujejo to državo. To si bo delavstvo dobro zapomnilo pa naj bo končni izid boja kakršenkoli. Delavska odporna sila in z njo vred hrepenenje po ustvaritvi pravičnejše človeške družbe, ne bosta omagala, temveč ta boj bo pokazal delavstvu v pravi luči smer in cilj njegovega razrednega boja, po katerem bo moralo v bodočnosti hoditi, način kako zbirati svoje sile in sredstva za bodoče boje, obenem pa kako se otresti vseh tistih laži-prijateljev, ki se danes zaje-dajo v njegovo telo in pijejo njegovo kri.

Stavka pomorcev zlomljena.

To, kar niso mogli doseči brodolastniki v petdesetih dneh, to je dosegla radikalna policija in žendarmertija v desetih dneh. Pomorci so stavkali in gladovali. Ko so stopili v stavko, so se odločili za vztrajno borbo proti svojim izkoriščevalcem, da si izbojujejo večji kos kruha. Pomorci so se zavedali, da blagajna njihove bojne organizacije, niti blagajna ostalega organiziranega proletariata ne more biti kos vzdržati v stavki materialno 4000 ljudi, zato so bili pomorci že naprej pripravljeni gladovati, a istočasno voditi boj prot krvnikom. In pomorci so v resnici tudi stradali in štrajkali.

Zadnji boj pomorcev bo imel v zgodovini delav. gibanja odlično mesto.

Ta boj spominja zelo na one mezdne boje delavstva pred dolgimi leti, ko je proletariati brez vsake gmojne pomoči, brez vsake stavkovne podpore vzdržal po več mesecev, ko je vodil najhujšo borbo toliko časa, da si je priboril znatno, kljub temu, da je med stavko stradal z nešteti družinami: ženami in deči.

Tudi pomorci se niso uklonili za to, ker so bili lačni! Udarec, ki jih je prisilil, da so šli na delo, ne da bi se popreje pomenili s podjetniki, je prišel od druge strani. Prišel je silen udarec od tam, od kjer so se lačni pomorci najmanj nadejali, ker so menili, da je ta stran njih desna roka v borbi za boljši kruh. Ta silen udarec jim je poslala država! Tsta država, o kateri so menili pomorci, da je božanstvena sila, ki jih spremlja ob desni strani v njih življenjski borbi.

Niso sicer gledali pomorci v državo kot božanstvo, a prepričani so bili, da je najmanj njena dolžnost, da jih štiti.

Državo, ki so jo gradili tudi oni, so smatrali za svetlinjo, ki naj jo čuva sleherni državljani, ker je proletarcu potrebna tudi nacionalna svoboda.

Toda za tiste pomorce, ki so žrtvovali pol svojega življenja, pol svojih moči državi, za tiste pomorce, ki razpenjajo na odprtem morju jadra jugoslovanske mornarice, za tiste pomorce jugoslovanski kapitalisti nimajo kruha, a država ne čuti one moralne obveze, da bi tem sestradanim državljanom priznala tistega kruha, brez katerega tudi pomorci ne morejo biti in ne bodo opora, brez katere je v nevarnosti obstoj države. V interesu države je, da pomorci ne bodo umirali gladi sredi morja vojnje.

Naj poskusijo krmariti državno ladjo državni krmarji takrat, ko bodo lačni in sestradani hodili po ulicah!

Pomorci so vsikdar nastopali v interesu države, ki so jo nazivali: naša država. Zastopali so njene interese že takrat, ko vprašanje jugoslovanske mornarice še ni bilo rešeno, ko so pluli vsi brodovi na Jadranskem morju pod ameriško ali pa italijansko zastavo in so jih vodili naši admirali. Ko je postalo vprašanje jugoslovanske mornarice akutno, so razobesili jugoslovanski pomorci na svojih brodovih izključno le jugoslovanske zastave, zastave »naše države«. In da ne bi štiti jugoslovanski pomorci in njih mlada strokovna organizacija »Savez jugoslovanskih po-

morcev interesov naše države, ko so si delili sosedi na Jadranskem morju bivšo avstrijsko mornarico, kje bi bila danes jugoslovanska mornarica? Dedščino, za katero so se brigale jugoslovanske delegacije toliko, kakor za kako razbito ladjo ob afriškem obrežju bi si brezdvomno razdelili jugoslovanski sosedi, ki so na ta plen kar prežali. Toda s samostojnimi predlogi in neprestanim zanimanjem so privedli jugoslovanski pomorci to vprašanje tako daleč, da se je vsaj deloma rešilo ugodno in so rešili s tem vsaj to, kar bi jugoslovanska diplomacija brezdvomno zafurala.

Zato pa, ker so se naši pomorci vsikdar borili za interese naše države, jim država vrača za plačilo bajonete!

Doživeli smo največje razočaranje!

Država ne le, da ni stala pasivno ob strani, ko so se pomorci borili za svoj življenjski obstanek, ona si je z držnim čelom upala nastopiti z oboroženo silo proti borečim se pomorcem.

Ne le, da je država dopustila, da je dva meseca nekaj tisočev žena in dece stradalo na primorskih otokih, ki so

bili brez vsake potrebne hrane, temveč si je dovolila, da je s policijo napadla štrajkujoče pomorce.

Policija je na povelje radikalne vlade pričela preganjati pomorce in jih voditi po jugoslovanskih temnicah.

Ko je videl »Savez jugoslovanskih pomorcev«, da vztrajajo pomorci v štrajku lačni, brez gmojne pomoči in da bi jih ne zlomila tudi kaka druga sila, da pa se ne morejo upirati proti nepričakovanemu nastopu oborožene sile, ni imel drugega izhoda, kakor da je 25. avgusta stavko zaključil.

Stavka pomorcev je bila s tem končana. Heroji ob Jadranskem morju so morali pred »našo državo« — močnejšim neprijateljem — položiti orožje. Izmučeni in bolni — a le za kratko dobo — so jeknili heroji, ko so zavijali svojo bojno zastavo: »Ne naša, temveč ti kapitalistična država si nas upropastila — zato se ne bomo osvetili naši, temveč »kapitalistični državci«.

In prav imajo! Borba še ni končana! Le odmora potrebujejo izstradani in izneupadeni pomorci.

Jesenškim kovinarjem!

Bivši odbor jeseniške podružnice se je uklonil sklepu centralnega odbora ODK, ter oddal svoje funkcije začasnemu odboru. S tem korakom so stare vezi med centralo in podružnico zopet obnovljene. Zopet smo si bratje kot smo si bili.

Začasni odbor se bo točno zavedal, da je le imenovan in ne izvoljen, zato bo takoj, čim izvrši najnujnejše zadeve, razpisal izredni občni zbor, in tako bo dobilo članstvo zopet svoje suverene pravice, da si izvoli tak odbor, ki bo imel pri centrali, kakor tudi pri članstvu popolno zaupanje.

Odločna volja centrale in disciplina jeseniškega članstva sta prestala zadnje čase težko preizkušnjo. Izkazalo se je, da centralni odbor ni niti treutek omahoval, da očuva red in enotnost organizacije, na drugi strani je pa zasluga članstva, da je v pravem času razumelo pritisniti na tiste faktorje, ki žalibog niso dovolj upoštevali potrebo discipline.

Ob času celjske slanke, ko je 1600 kovinarjev zbralo v 8 tednih okoli 97 tisoč dinarjev prostovoljnega prispevka.

Sprejem vseruske kovinarske strokovne organizacije v mednarodno kovinarsko zvezo.

Iz Berna prihaja poročilo, ki kaže, kako napačno je govorjenje, da se z delom za ujedinjenje ne sme začeti predvsem od zgoraj, pri glavi. Morda tozadevna pogajanja zgoraj bolje napredujejo, kakor spodaj. Zato, da se spodaj ne dela vzporedne politike, ampak se razbija. Na seji centralnega odbora mednarodne kovinarske zveze, se je vršila ostra debata glede sprejema vseruske kovinarske organizacije v mednarodno zvezo kovinarjev.

Razpravljalo se je o dogovoru, ki je bil sklenjen meseca maja v Friedrichshafnu med zastopniki mednarodne kovinarske zveze in zastopniki ruske kovinarske organizacije.

V glavnem daje dogovor izraz prepričanju, da se mora stremeti za sodelovanjem z ruskimi kovinarji in za tem, da se priključijo Rusi kovinarski internacionali. V dogovoru se ugovarja, da je odkrita želja Rusov pristopiti k zvezi in delati na to, da se vzpostavi v strokovnih organizacijah kovinarjev posameznih dežel zopet edinstvo.

Naše organizacije.

Kovinarska stroka.

Razmere, ki vladajo v sedanjí dobi, zahtevajo od proletariata pri vsaki njegovi akciji največ previdnosti, ako se hoče obvarovati prevelikih žrtev. V zaščito svojih pravic in uspešne borbe za dosego boljših življenjskih pogojev si moramo najprej preskrbeti za to potrebne sredstev. Kot prvo sredstvo pride v poštev združevanje. Le če imamo organizacije, si moremo zboljšati zastutek itd. Če teh ni, ali če so zaemarijene in oslabiljene, kdo bo štiti naše pravice? Podjetniški zahtev posameznika ne vpo-

se je vsa jugoslovanska javnost divila nad veliko zavednostjo in izborno šolo kovinarskega proletariata Slovenije. Ravno tako velik čim je napravila kovinarska organizacija pri sedanjem sporu med centralo in jeseniško podružnico. Globok smisel za disciplino in red, ter širokogrudna proletarska demokracija, ki prevevata kovinarske vrste, sta dale moč centrali, da očuva enotnost organizacije pred tistimi elementi, ki se še niso dokopali do prepričanja, da je red in disciplina predpogoj za vsako svobodo in demokracijo.

Centralni odbor, kot najvišji čuvav discipline in enotnosti organizacije je dožan izreči najtoplejšo zahvalo in javno priznanje vsem tistim članom, ki so ga tako energično podprli, da mu je bilo v tako kratkem času mogoče vpostaviti red in enotnost naše organizacije na Jesenicah.

Naj živi kovinarski proletariati Save, Javornika in Dobrave!

Naj živi Osrednje društvo kovinarjev!

Centralni odbor ODK.

Ako bi centralni odbor ta dogovor potrdil, se bo pripustil k sejam centralnega odbora en zastopnik ruske organizacije s posvetovalnim glasom. O definitivnem sprejemu pa bi imel odločiti šesti prihodnji kongres.

Zastopniki Francije, Belgije in Češke so bili proti temu dogovoru, zastopniki Anglije, Nemčije in Avstrije pa za njega. A tudi ti zastopniki so zahtevali, da dajo Rusi gotove garancije: tako, da se 21 točk ne sme vporabljeti, da se ima prenehati v strokovnih organizacijah z zastupljajočimi srnkarstvo-politično polemiko, kakor jo imajo navado voditi komunisti, da se preneha s cepljenjem organizacij, da se skuša doseči neodvisnost ruske zveze od sovjetske vlade. Zastopniki Italije in Holandske so bili mneuja, da je treba najprej počakati, da odloči amsterdamska internacionala o dvojnem članstvu.

Dogovor se je z malimi spremembami sprejel.

Glasovanja se je vzdržal le holandski zastopnik.

no, če začne kdo dvomiti o moči strokovne organizacije in njenem pokliu, kar močno ogroža njeno bojazmožnost. Toda še drug vzrok je, da naše organizacije ne morejo izvršiti vseh svojih nalog.

Organizacija, ki hoče izvršiti svoje naloge v polni meri, mora biti močna, ne samo po številu članov, ampak mora imeti tudi za to potrebna sredstva, mora imeti močan stavkovni sklad, ki ji služi kot bojno sredstvo.

Zato nam mora biti druga naloga, da onemogočimo organizaciji zbrati močan stavkovni sklad. Delavec se veliko lažje odloči, in kar je največje važnosti, tudi vzdrži v stavki, ako ima zagotovljeno podporo, pa če traja stavka še tako dolgo. Toda, če pogledamo prispevke naših članov in odračunamo stroške za list, upravo, redne podpore itd., vidimo, da preostane prava malenkost za stavkovni sklad. Radi vedno naraščajoče draginje je vodstvo kovinarske organizacije že na lanskem kongresu predlagalo sistem, po katerem naj prispeva vsak član približno enourni zaslužek na teden organizaciji, kar je kongres tudi potrdil. Na ta način bi se prispevki vedno tako povišali, kot zaslužek.

Do letošnjega kongresa pa so se plače že toliko povišale, da so v mnogih slučajih bile višje, kakor pa prispevek I. razreda in treba je bilo razrede preurediti.

A veliko članov do takrat se ni plačevalo tedensko enournega zaslužka. Zato je kongres soglasno sklenil, da se dovoli rok šestih mesecev, v katerem morajo vsi člani prestopiti v tisti razred, v katerega po svojem zaslužku spadajo. S 1. oktobrom (s 40. tednom) pa se razdele članski prispevki sledeče: kdor zasluži dnevno do 15 Din, plača VI. razred; 2 Din, kdor zasluži od 16 do 23 Din, plača V. razred; 3 Din, kdor zasluži od 24 do 31 Din, plača IV. razred; 4 Din, kdor zasluži 32 do 40 Din, plača III. razred; 5 Din, kdor zasluži od 41 do 48 Din, plača II. razred; 6 Din in kdor zasluži preko 48 dinarjev dnevno, plača I. razred; 7 Din.

Dolžnost vsakega člana je, da vplačuje prispevek tistega razreda, v katerega po svojem zaslužku spada. Vsakega, ki bi teh dolžnosti ne vršil, bo centralna uprava odklonila, ker mora na eni strani varovati sklepe kongresa, na drugi strani pa ne more dopustiti, da bi del članov izkoriščal druge.

Strokovna komisija.

Zbirka Strokovne komisije za stavkovni sklad rudarjev in mornarjev do 1. septembra 1923.

Table with columns: Kovinarji, Ljubljana, nabir. pola št., Din. Lists earnings for various workers in the metal industry.

Table with columns: Kemični delavci, Hrastnik, nabir. pola št., Din. Lists earnings for chemical workers.

Table with columns: Usnjariji, Ptuj, nabir. pola št., Din. Lists earnings for leather workers.

Table with columns: Nameščenici, Celje, nabir. pola št., Din. Lists earnings for appointed workers.

Table with columns: Živilski delavci, Kranj, nabir. pola št., Din. Lists earnings for food workers.

Table with columns: Tobačni delavci, Ljubljana, nabir. pola št., Din. Lists earnings for tobacco workers.

Table with columns: Stavbinski delavci, Celje, nabir. pola št., Din. Lists earnings for construction workers.

Table with columns: Oblačilni delavci, Maribor, nabir. pola št., Din. Lists earnings for clothing workers.

Table with columns: Skupno, Kovinarji, Kemični delavci, Usnjariji, Nameščenici, Živilski delavci, Tobačni delavci, Stavbinski delavci, Oblačilni delavci. Lists total earnings for various groups.

Usnjarska stroka.

Zborovanje podružnice čevljarjev v Mariboru, ki se je vršilo v torek dne 21. t. m. pri »Zlatem konju« je bilo precej zanimivo. Med zborovalci se je nahajal tudi nek mizar. Pri otvoritvi je predsednik konstatiral, da je to člansko zborovanje, ter je prisotnost drugih strok nedopustna. Nič rad se ni možakar odstranil, toda kmalu potem je poslal na zborovanje Razboršeka, predsednika mizarjev v Mariboru ker je predsednik tudi njega opozoril, naj se odstrani, mu je Razboršek ugovarjal. Nastal je velik hrup, padle so psovke na predsednika in strokovnega tajnika s. Čeha. Slišali smo trditve, da se naša ladja potaplja in podobno. Nekateri so zahtevali volitev novega predsednika in odbora; vse to seveda pod firmo »nezavisnih«. Ker predsednik tudi tega ni dovolil, je nastal še večji hrup, ter je bilo videti, da pride do spopadov. Zato je morala posredovati policija. Čevljarska organizacija v Mariboru je s tem dogodkom šla v dve smeri, enotnosti ne bo lepo dobo. To razcepjenost pa bodo čevljarji dobro občutili. Razboršek pa dobi mandat predsednika nezavisnih čevljarjev v Mariboru. Podružnica čevljarjev v Mariboru obstoja od 1. avgusta 1897, torej 26 let, ter je vso to dobo delovala v zadovoljstvo članov, saj imajo čevljarji v Mariboru najboljšje plače v Sloveniji. Da so nasledni mariborski čevljarji gnusni demagogiji, o tem bo pa dokazovala z jasnimi dokazi najboljša bodočnost sama.

Podružnica čevljarjev za Ljubljano in okolico sklicuje člansko zborovanje dne 15. septembra v restavracijo »Zlatorog« ob pol 10. dopoldne. — Ker imamo na dnevnem redu važne zadeve, je udeležba obvezna. — Odbor.

Obračunale so sledeče podružnice: Ptuj za mesec maj Din 1084,60, Slovenjgradec ostanek Din 27,50, Ljubljana (čevljarji) za junij Din 287,30, Ljutomer za april, maj in junij Din 343,—, Soštanj za april Din 1205,77, Maribor (usnjariji) za maj: 1114,68.

Stavbinska stroka.

Višek kapitalističnega nasilstva. Te dni se je vršilo na pritisk »Unije stavbinskih delavcev v Celju« pogajanje pri Zvezi industrijev v Ljubljani. Na pogajanja so dospeli zopet razni ljudje delavski zastopniki od klerikalne in narodno-socialne zveze, ki hočejo biti tudi nekaki zastopniki stavbinskega in lesnega delavstva v Sloveniji, dasiravno je njihov delokrog odmerjen le na nekaj zaslepljenec v Ljubljani. Gospodje podjetniki, tako n. pr. ljubljanski Ravnihar (demokrat) in celjski Gologranc (SLS) in Nemeč Glaser iz Maribora niso dospeli na pogajanje (najbrže jih je bilo sram zagovarjati se pred delavci s takimi nesramnimi čini). Zvezo industrijev (Odssek gradbene stroke) je zastopal g. dr. Golia, ki je po nalogu organiziranih kapitalistov vsilil zastopnikom protizakonit diktat v obliki neke kolektivne pogodbe, katero ne maramo priobčiti, ker bo centralni odbor »Unije« podvzel korake proti terorju, ki si ga dovoljuje izvajati gospoda okrog »Zveze industrijev« proti delavstvu. — Zastopniki »Unije« so izrazili (predno so podpisali pogodbo) pismen protest Zvezi industrijev, s katerim so pokazali svoje ogorčenje nad terorjem, ki je šel tako daleč, da so se mezde mesto poboljšale še poslabšale in se jim je

poleg tega vrnila točka, da za stavbinsko delavstvo ni odpovednega roka. — Protest, ki so ga vložili zastopniki »Unije« je delavstvo na shodu v Celju dne 2. sept. odobrilo ter sklenilo, da se ima pogodba takoj odpovedati in nad krivico proglasiti bojkot. Za Celje je delavstvo na shodu zahtevalo proglas bojkota tvrdki Kourad Gologranc, ki obratuje s 50 vajenci. Kakor hitro dobi centralni odbor enaka poročila tudi iz drugih krajev, bo sklepal o bojkotu in ga bo proglasil v prihodnji številki »Delavca«.

Shodi stavbinskega delavstva so se vršili dne 30. avgusta v Litiji, 2. septembra v Celju in 5. septembra v Mariboru.

Rudarska stroka.

Rudarske nesreče. Zopet je zagrmelo pod zemljo in sto rudarjev je mrtvih: v Ameriki se je zopet dogodila velikanska nesreča. Leto za letom, trikrat, štirikrat ali petkrat v letu se ponavlja tragedija. Prvi dan ima taka vest debel naslov, drugi dan je manjši, tretji dan je pa že vse pozabljeno — izvzemaš v hišah, kjer manjka očeta. Enkrat tu — kje bo prihodnjič? Ljudje vedo, da ima premog visoko ceno v denarju, toda strašno kravno ceno pozna le rudar, pozna njegova vdova s kupom sirot. Pa naj še pride kak nevenič in reče, da je rudar preveč plačan. Če bi bila človeška družba pravična, kakor ni, bi plačala rudarja dve petini za njegovo delo, tri petine pa za njegovo riziko življenja — in še to je premalo; vrhotelega bi pa morala do skrajnosti omejiti vse hazardnosti podzemlejskega garanja. Nihče ne ve, kaj tvega rudar za človeško družbo, kdor ni bil sam živ v jami, živ pod zemljo in garal nag do pasu kot krt v dušeh, smrečeh in napel ter posodno razsvetljenih rovih od male svetilke na kapi ali klobuku — v rovih, v katerih neprestano curja voda ali se vije prah pod teboj in poka strop nad teboj. Bivši podpredsednik Združenih držav je dobro pomislil, ko je nekoč rekel, da bi on ne bil en dan v rudniku za pol milijona dolarjev. Ali so življenja rudarjev vredna manj? Kakor pričajo danesne tragedije v jamah druga za drugo — niso vredna nič.

Tjajva: Podpisani izjavljani, da so vse govorice, ki se širijo o moji osebi lažnjive in neresnične. Oni, ki te vesti razširjajo, delajo to naménoma in jih javno imenujem, da so lažnjivi in obrekovalci delavskih zaupnikov. Posebno velja to za gospo I. H. Uvrščam vse te obrekovalce med lažnjive vse dotlej, da mi prinese dokaze za utemeljene govorice. — Franč Schrott, rudar v Lesah.

Zabrala: Podpisani Lovro Capuder, rudar v Mežici, se najtopleje zahvaljuje sodrugom rudarjem za podarjeno mi vsoto, ki so jo nabrali v pomoč žrtvam jamske nesreče dne 24. marca v Mežici. — Zahvaljujem se še posebej sr. nabiralcem v prvi vrsti tajniku tukajske podružnice s. Osojniku za iniciativno plodnosno akcijo. — Lovrene Capuder, polabljen rudar.

Kemična stroka.

Ljubljana. Dne 28. avgusta se je vršil strokovni shod delavstva tovarne za klej s sledečim dnevnim redom: tovarniške razmere — položaj delavstva v Sloveniji in organizacija. Svetujemo vsem članom naše skupine, da se shodov in sestankov bolj točno udeležujejo. Treba nam je spoznanja in sicer od prvega zaupnika pa do zadnjega delavca v tovarni. Dolžnost nas vseh je, da vztrajamo v volji za izboljšanje našega položaja in da v tem smislu vsak član stor svoje dolžnosti.

Moste. V sredo, dne 29. avgusta se je vršil pri nas buren, a vendar zelo koristen strokovni shod, z dnevnim redom: poročila funkcionarjev, poročilo obratnih zaupnikov in vprašanje glede podpornega društva. Shodu je predsedoval s. Jančič; pri poročilu obratnih zaupnikov je poročal glavni obratni zaupnik s. Cof, kateremu so nekateri hoteli predbacivati stvari glede glavnega zaupnika. Ta predbacivanja nimajo nikake podlage. Sodrugi, bodite uverjeni,

da je delo delavskega zaupnika trnjevo in priznanja vredno posebno v času najhujše reakcije kapitalizma in šibke zavednosti članov. Če pa sodrugi niso s čem zadovoljni, naj prihodnjič postrežejo članstvu z utemeljenimi dokazi. Na obeh shodih je poročal poleg tajnika osred. društva tudi predsednik Strok. komisije s. Svetek.

Medvode. Tu se je vršil dne 2. septembra strokovni shod. Na shodu so poročali ss. Reje, Uratnik in Cvajner. Člani so sklenili, da se vrši preložen občni zbor podružnice kemičnih oziroma papirniških delavcev dne 16. septembra ob 15. uri v prostorih g. Polisek v Medvodah in sicer ob vsaki udeležbi.

Vestnik »Svobode«.

K delovanju »Svobode«

Organizacijsko je naša »Svoboda« do sedaj slabo uspevala. Centralni aparat svoji nalogi ni bil niti v toliko kos, da bi vodil štatistiko o stanju članstva, kaj še, da bi dajal svojim podružnicam smernice. V vsemu poslovanju je manjkalo tistega koncentriranega organizatoričnega delovanja, ki dviguje razumevanje članstva na celi črti in sistematično. Prejšnji centralni odbor je menda mislil, da so pravila Zveze tisti krivec, ki preprečuje večji razmah. Iz tega vzroka je menda predložil letošnjemu delegacijskemu zboru načrt za nova pravila.

O teh novih pravilih je pa treba ugotoviti, da je v njih obsežena cela vrsta stvari, ki v pravila sploh ne spadajo, temveč spadajo v opravilnike posameznih podzvez. Pravila vsakega društva naj bodo kratka in načelno jasna. Vse podrobnosti naj bodo pa pridržane za pravilnike. Tega načela se drže strokovne organizacije, pa tudi delavske kulturne organizacije tujih držav. In ta način se je dosedaj povsod vrtel dobro obnesel.

Mnenja glede izpremembe pravil sem torej tega-le:

1. Stara pravila »Svobode«, ki so sestavljena po vzorcu kulturnih organizacij tujih držav, naj ostanejo še dalje v veljavi; kvečjemu naj se spremeni ime, če bo to želela velika večina članstva. Vendar to za me ni pogoj, ker se tudi pod starim imenom lahko v »Svobodici« socialistično vzgaja in resnim ljudem gre gotovo za bistvo ne pa za ime.

2. Glede vplačevanja prispevkov in glede raznih prireditvev itd., naj se pa pripravni za celotno »Svobodo« poseben pravilnik, kjer bodo vse vse te stvari podrobno opisane. Ta pravilnik mora biti potrjen na delegacijskem zboru.

3. Posameznim podzvezam (telovadni, pevski itd.) naj se pa predpiše njihov delokrog potem posebnih pravilnikov. Te pravilnike naj izdela centralni odbor s sodelovanjem dotičnih podzvez.

Mnogi so omenja, da je treba spremeniti pravila že radi tega, ker bo »Svoboda« reorganizirana v razne podzveze. Temu pa ni tako. Na zunaj je »Svoboda« enotna kulturna organizacija in je tudi kot taka prijavljena oblastem. Kako se pa vrši notranje delo, to pa razen članstva nikogar nič ne briga. Zato naj bodo na zunaj enotna pravila, notranje delo naj se pa uredi z raznimi pravilniki. Skrbno se je tudi treba izogibati temu, da bi postale podzveze nekatere organizacije v organizaciji, kar bi lahko rodilo notranje spore in bi motilo notranjo harmonijo. Odseki in podzveze naj bodo tehnično pomoženi organ centralnega odbora, centralni odbor pa naj bo tista glava, ki daje smernice celotni organizaciji in ki bo opravljal delovanje posameznih podzvez v harmonično enoto. Sicer se nam pa lahko prigodi to, da bodo fotbalisti gojili le fotbal, telovadci le telovadbo, šahisti le šah, splošni kulturni napredek bo pa zaostajal. — Istotako je s financami. S finančnimi sredstvi organizacije mora razpolagati centralni odbor, ki bo podpiral posamezne podzveze enakomerno. Če pa temu ne bo tako, bodo pa posamezne podzveze procvitale na račun drugih

»DELAVEC« je najbolj razširjen strokovni časopis v Sloveniji. Svoje čitatelje ima v vseh industrijskih centrih, v vsaki tovarni in delavnici. Tiska se v okoli 10 tisoč izvodih.

za delavsko izobrazbo ravno tako važnih činiteljev.

To razpravo sem napisal za tiste, ki hočejo napraviti iz »Svobode« v resnici kulturno organizacijo. Če bodo prišli s te strani kakšni drugi predlogi, bom tudi o njih rad razpravjal. F. S.

Železnica se podraži s 15. septembrom za več kot 100%. Zato sodrugi, porabite še sedaj priliko cenejše vožnje in politite na okrožni zlet DTE v prijazni Šoštanj dne 9. septembra. — Pišite takoj po zletu izkaznice, ki stanejo samo 50 para komad, s katerimi imate pravico do znižane vožnje po južni železnici in znižano vstopnino. — Zletni odbor DTE v Šoštanju.

Čitajte in razširjajte najboljši strokovni list „Delavec“.

Dopisi.

Kje je denar? Na to vprašanje v »Delavcu« št. 35 z dne 30. avgusta t. l. smo pripravili dati naslednje pojasnilo: Povodom aretacije več sodrugov širrom Jugoslavije, med katerimi so bili tudi naši mladeniči z Jesenic smo si naredili nalogo, da pobereimo prostovoljne prispevke za žrtve belega terorja na nabiralne pole »Za žrtve belega terorja«, katere je razposlalo pokrajinsko tajništvo NDSJ v Ljubljani vsem svojim krajevnim organizacijam.

Nabrani denar smo odposlali v dveh zneskih v »Centralni strankin sklad za žrtve belega terorja«, na koje pole se je tudi pobiralo in ne samo za jeseniške mladeniče, temveč tudi za vse žrtve belega terorja.

Prvikrat je bilo nabranega 284.75 Din, kar je bilo tudi objavljeno v 18. številki »Glasu Svobode« z dne 16. avgusta. Drugič smo pa poslali 228 Din, kar pa do danes še ni bilo objavljeno v listu. Skupaj se je torej nabralo 512 Din 75 par, nikakor pa ne več tisočev in le za jeseniške mladeniče, kar trdi gospa Regitnik, proti kateri bomo postopali sodnijskim putem, ako ona kaj kmalu ne uoha z njenim nesramnim obrekovanjem.

Priporočamo uredništvu lista, da v bodoče ne naseda takim izjavam posameznih oseb, ter naj se popreje informira na merodajnih mestih.

Za odbor kraj. pol. org. NDSJ na Jesenicah

C. Košir, t. č. predsednik.

Opomba uredništva. Popravek, ki nam ga je s. Košir poslal, objavljamo in upamo, da je s tem vsa zadeva dovoljno pojasnjena. Pripominjamo, da smo objavili dotično vprašanje z edinim namenom, da se zadeva razčisti, kar smo tudi dosegli. Glede gospě Regitnikove pa povdarjamo, da v našem uredništvu ni čez nikogar nič slabega govorila, pač pa je povedala, da je bila pri NDSJ v Ljubljani, kjer so ji pa rekli, da niso sprejeli nobenega denarja z Jesenic, ter so jo napotili k nam. Razumljivo je, da je bila razburjena, če so ji rekli, da denarja niso sprejeli, da naj povpraša pri nas, kjer je pa tudi zvedela, da ga nimamo. Govoriti si je morala misliti, da se bo čisti nekdo z njo igra, bodisi, da je nekdo denar poneveril. Končno bi bilo še priporočati, naj sodrugi na Jesenicah, kadar zbira denar za strankine namene, to bolj jasno povedo, ker so pri zadnjem zbiranju mnogi darovali denar, misleč, da se zbira za jeseniške mladeniče.

Debrava. v naši elektrojni tovarni imamo prav čuden delovni sistem. — Delavec ima pravico le do najtežjega dela. Pri drugih podjetjih je uveljavljen delovni pravilnik, tako da se novice lahko orientira in takoj ve kakšne dolžnosti ima do podjetja, kakšne pravice lahko od njega zahteva in kakšna plača mu pripada. Pri nas tega reda ne poznamo. Treba je vsakemu posamezniku, da se najpreje pobriga, romati mora do vseh faktorjev in ostane koncem koncev še vedno v najnižjem možnem razredu. Zato smo mnenja, da mora K. I. D. nujno izdelati tozadeven delovni pravilnik. Čitati znamo, zato pri družba prav nič ne pomišlja. — Prizadej. Dobrovski kovinarji.

Razgled po svetu.

Tedenski pregled.

Ljubljana, 4. septembra.

Menda se na svetu še nikoli ni dogajalo toliko zločinov kakor dandanes. Sodišča in porote imajo dela brez glavo. Vzroke lahko najdemo v moralnem propadanju in gospodarski krizi, ki sili ljudi, da si pomagajo, kakor pač vedo in znajo. Ako bi bili ljudje duševno in gmotno oskrbljeni, bi sami po sebi odpadli vsi zločini. Da se kaj stori na tem polju se vrši te dni na Dunaju kongres za pobijanje mednarodnega zločina. Poleg evropskih držav se kongresa udeležujeta tudi Amerika in Japonska.

Ko smo že omenili Japonsko, naj mimogrede še pristavimo, da zavzema Japonska v mednarodnem življenju vedno važnejše stališče. Udeležuje se odločilno vsakega mednarodnega zborovanja, ter se uvažuje njeno mnenje celo v evropskih zadevah.

Severna Afrika postaja od dne do dne bolj vznemirjena. Tamošnji domačini se branijo proti Franciji, Italiji in Španiji. Zlasti Španci imajo z Marokanci precej opravka in ni izključeno, da jih dobe po grbi. Ista usoda preti Italijanom, ki vodijo prav slabo kolonialno politiko, dočim je Francija doslej še kos svojim imperialističnim nameram.

Evropa stoji neposredno pred novim vojnim požarom, in sicer si stojita nasproti dve vojaško najbolj zankerni, vendar po petelinsko imperialistični državi: Italija in Grška. Spor je nastal radi tega, ker so na grško-albanski meji ubili italijansko razmejitevno komisijo. Italija je zahtevala zadoščenje od Grške, ki pa je na njeno zahtevo odgovorila nepovoljno. Grška meni in je odgovorila Italiji, da so zločin izvršili počestni roparji, za kar ne more biti odgovorna grška vlada. Predložila je vso stvar zvezi narodov, naj o tem odloči. Med tem pa je Italija že začela s sovražnostmi in zasedla grški otok Krf. Nad Grško je proglašeno obsedno stanje. — Naša vlada je zavzela v tem sporu običajno ji mevžasto stališče, češ da sta ji Italija kakor Grška zavezniški državi. To zavezništvo menda obstoja v tem, da nas je Italija osleparila za Primorje, Grška pa za Solun. — V ostalem bi pa Jugoslavija vseeno storila dobro delo, ako bi s svojim posredovanjem preprečila prelivanje krvi na Balkanu in Jadranu.

Sicer je pa to pot zaropotala tudi Anglija. Vsa javnost zahteva od vlade, naj odločno nastopi proti Italiji in naj jo pouči spoštovati mednarodne pogodbe. Anglija tega položaja v Sredozemskem morju ne more trpeti. Angleško časopisje predlaga za slučaj, da bi Italija nadaljevala sovražnosti proti Grški, mednarodno gospodarsko blokado.

Tudi francoska javnost je za posredovanje svoje vlade in nastopa proti nasilnemu imperializmu italijanskega fašizma. Italijanski ministrski predsednik, poglavar fašistov, Mussolini pošilja po svetu spomenice, v katerih opisuje grško barbarstvo in opravičuje postopanje Italije. Spomenice pa svojega namena niso dosegle, kakor je videti.

V Jugoslaviji se počasi pripravljamo na parlamentarno delo. Bliža se zasedanje narodne skupščine, odrejene so že seje nekaterih parlamentarnih odborov in ministri se polagoma vračajo v Beograd. Pašič se še vedno mudi v inozemstvu.

Razno.

Produktivna zadruga kleparjev itd. na ljubljanskem velesjmu. O Produktivni zadrugi kleparjev, instalaterjev, kollarjev, krovcev itd. smo letos v našem listu že mnogo pisali. Sodrugi vedo, kako se je razvijala do današnje višine. Mi vsi smo vedeli, da so jo spremljali do današnjih dni največje težave, ki morejo spremljati le delavsko gospodarsko organizacijo. Hrepenenje po napredku pa je vedno tista sila, ki zloči vse zapreke. Tudi naša zadruga ni

bila brez teh sil. Kakšen napredek od lanskega leta! Letos je zadruga razstavila svoje izdelke v nekoliko povečanih prostorih. Deloma so razstavljeni izdelki, ki jih je zadruga izdelovala že lansko leto, deloma je pa razstavila popolnoma nove izdelke, ki pa vzbujajo na velesjmu največjo pozornost. To so v prvi vrsti plinaste peči s kopalnimi banjami, razni večji ornamentalni okraski za stolpiče in vsi drugi izdelki, ki spadajo v kovinarsko stroko. Izdelki so izdelani z največjo preciznostjo. Sodrugi, posebno oni, ki stanujejo v Ljubljani in njeni bližnji ter daljni okolici bodo imeli priliko, da na lastne oči vidijo ono bogastvo, ki ga zmorejo delavske roke.

Posredovanje dela.

Pri vseh »Državnih Borzah Delac« v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti, je iskalo v preteklem tednu od 26. avgusta do 1. septembra 1923 dela 277 moških in 122 ženskih delavnih moči. Delodajalci so pa iskali 968 moških in 113 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 190. Promet od 1. januarja do 1. septembra 1923. izkazuje 34.812 strank in sicer 15.770 delodajalcev in 18.542 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 10.537.

Na velesjmu vzbujajo največjo pozornost paviljon F—180! Posetite velesjem in poiščite takoj to razstavišče!

Livarji!

Prilika!

Samostojnega, če le mogoče neporočenega

kovino-livarja

sprejme pod ugodnimi pogoji tovarna strojev, tehničnih izdelkov, kovinske robe

Henrik Stolz sinovi, Kula.

Ponudbe sprejema Osrednje društvo kovinarjev v Ljubljani.

Pozor strojarji!

Iščem strojarja, kateri je sposoben za strojenje kož. Plača po dogovoru, nastop službe takoj pri

Živku Tišanoviću, Tuzla Bosna

Iščemo

za takoj dva spretna

strojna falcerja

(Maschinenfalcer)

za krom-usnje proti **dobremu plačilu.**

Ponudbe naj se pošiljajo na tovarno usnja v Radečah pri Zidanem mostu.

Iščemo

30-40 dobrih zidarjev

za večjo stavbo. — Zglasiti se je pri

Centralnemu tajništvu Unije stavbinskih delavcev v Celju, Vodnikova ulica šte. 3

Kaj je v paviljonu F—180? — Najlepši izdelki, ker jih zmore letošnji velesjem!